

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus — Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös jäsenvaltioiden pyrkimyksistä vähentää kasvihuonekaasupäästöjään osana yhteisön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämissitoumusten täyttämistä vuoteen 2020 mennessä"

KOM(2008) 17 lopullinen — 2008/0014 COD

(2009/C 27/16)

Neuvosto päätti 11. helmikuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus — Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös jäsenvaltioiden pyrkimyksistä vähentää kasvihuonekaasupäästöjään osana yhteisön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämissitoumusten täyttämistä vuoteen 2020 mennessä.

Asian valmistelusta vastannut "maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö" -erityisjaosto antoi lausuntonsa 4. kesäkuuta 2008. Esittelijä oli Gintaras **Morkis**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 9.–10. heinäkuuta 2008 pitämässään 446. täysistunnossa (heinäkuun 9 päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 116 puolesta, 2 vastaan 8:n pidättyessä äänestämästä.

1. Tiivistelmä ETSK:n huomioista ja suosituksista

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea pitää tervetulleena Euroopan komission aloitetta, jossa jäsenvaltioita pyydetään ilmastonmuutoksen torjumiseksi osallistumaan pyrkimykseen täyttää yhteisön sitoumus vähentää vuosina 2013–2020 kasvihuonekaasupäästöjä, jotka ovat peräisin direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaaan kuulumattomista lähteistä (EU:n päästökauppajärjestelmään kuulumattomat lähteet).

1.2 Komitea tunnustaa ja hyväksyy EU:n johtavan roolin ympäristön- ja ilmastonsuojelusitoumuksista käytävissä kansainvälisissä neuvotteluissa. Omine sitoumuksineen EU on ottanut johtoaseman näyttämällä esimerkkiä, ja se voi kannustaa muita vastaavanlaisiin toimenpiteisiin.

1.3 Komitea katsoo, että kansalaisyhteiskunnalla on keskeinen rooli päätöksen täytäntöönpanossa sekä asianomaisten maiden tekemien sitoumusten täyttämässä. Jäsenvaltioiden tulisi tehostaa toimiaan edistääkseen erilaisten yhteisöjen aloitteita, joilla osaltaan pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, ja kehittää tapoja kyseisenlaisten aloitteiden tukemiseksi:

- Kansalaisyhteiskunnalla kokonaisuudessaan voisi olla keskeinen rooli tarkasteltavana olevan päätöksen täytäntöönpanossa. Päätöksen vaatimuksia ja kussakin jäsenvaltiossa sovellettavia täytäntöönpanokeinoja on näin ollen tehtävä entistä laajemmin tunnetuksi.
- On myös pantava aiempaa suurempi paino valistuskampanjoille, jotta lisättäisiin yleistä tietoisuutta ja ymmärrystä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi toteutettavien toimien tarpeesta.
- Lisäksi on erittäin tärkeää kouluttaa asiantuntijoita ja parantaa yleistä valvetuneisuutta energiansäästön, ympäristönsuojelun ja ilmastonmuutoksen aloilla.

1.4 Komitea katsoo, että toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi tulisi toteuttaa sillä tavoin, että Euroopan

taloudellinen kilpailukyky turvataan ja sitä jopa lisätään pitkällä aikavälillä. Uusiutuvan energian kehittämiseen sekä energia-tehokkaisuuteen tuotteisiin ja tuotantomenetelmiin kohdistuva kysyntä kasvaa maailmassa, ja EU on hyvässä asemassa hankkiakseen kilpailuedun ja saavuttaakseen johtavan aseman maailmassa monilla kyseisistä aloista. EU:n ja jäsenvaltioiden on tuettava tähän tähtävää tutkimus- ja kehitystoimintaa.

1.5 Ehdotetun päätöksen 3 artiklan 3 kohdan nojalla jäsenvaltio voi siirtää seuraavalta vuodelta kasvihuonekaasumäärän, joka on enintään 2 prosenttia kyseiselle jäsenvaltiolle asetetusta päästörajasta tai, jos päästöt jäävät kohdassa 2 mainitun rajan alle, se voi siirtää vaaditun tason ylittävät päästövähennyksensä seuraavalle vuodelle. Kyseinen säännös on liian jäykkä, sillä yhden vuoden aikajänne ei tarjoa joustavuutta, jota suurten hankkeiden täytäntöönpano ja hyvien tulosten aikaansaaminen edellyttää. Tämä on erityisen tärkeää pienille jäsenvaltioille, jotka toteuttavat suuria hankkeita kasvihuonekaasujen hillitsemiseksi.

Komissio ehdottaa, että kunkin jäsenvaltion tulisi valmistella suunnitelma oman kansallisten tavoitteensa saavuttamiseksi. Keskimääräisten vuosittaisten kasvihuonekaasupäästöjen ei kaudella 2013–2020 kuitenkaan tulisi ylittää keskimääräisiä vuosipäästöjä kaudella 2005–2020. Komitean mielestä on tärkeää, että kyseisten suunnitelmien täytäntöönpanoa seurataan säännöllisesti jäsenvaltio- ja unionitasolla, jotta mahdolliset poikkeamat havaittaisiin nopeasti ja voitaisiin ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

1.6 Yhteisön kokonaissitoumusta koskevan kokonaistaloudellisen tehokkuuden lisäämiseksi ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisimman vähäisin kustannuksin komitea katsoo, että päätöksessä tulisi mainita, että jäsenvaltiolla on kansainvälisten kahdenvälisten sopimusten pohjalta mahdollisuus siirtää osa sille myönnettyistä kasvihuonekaasupäästöoikeuksista toiselle jäsenvaltiolle.

1.7 Komitea katsoo, että käyttämällä joustavia välineitä hankkeissa, joilla pyritään varmistamaan puhtaan kehityksen mekanismin (*Clean Development Mechanism*, CDM) yhteistoteutus, on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävät, EU:ssa toteutettavat toimet ja päästöjä vähentävien toimenpiteiden käynnistämistä kehitysmaissa koskeva yhteisvastuullisuus tasapainotettava asianmukaisesti. Joustavia välineitä olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista käyttää ainoastaan silloin, kun ne todella vähentävät maailmanlaajuisia kasvihuonekaasupäästöjä. Niiden ei pitäisi edistää kasvihuonekaasupäästöjen siirtymistä EU:sta unionin ulkopuolisiin maihin.

1.8 Komitea kannattaa tehtyjä sitoumuksia ja suhtautuu myönteisesti jäsenvaltioiden yhteisiin pyrkimyksiin. Se katsoo, että kansalaisille on tiedotettava nykyistä paremmin yhteisten pyrkimysten perustana olevista periaatteista. Yhteisten pyrkimysten organisoimisen yhteydessä on arvioitava kunkin yksittäisen maan erityisolosuhteita, päästöjen vähentämisestä aiheutuvia kustannuksia sekä vaikutuksia kyseisen maan kilpailukykyyn ja kehitykseen. Yhteisiä pyrkimyksiä koskevan päätöksen tulisi johtaa siihen, että päästöjen vähentämisestä aiheutuvat suhteelliset kustannukset suhteessa kunkin maan bruttokansantuotteeseen ovat yhtä suuret.

1.9 Komitea kehottaa komissiota ottamaan käyttöön automaattisen vaatimusten noudattamista koskevan järjestelmän, jonka puitteissa esimerkiksi määrätään sakkorangaistuksesta jäsenvaltioille siinä tapauksessa, että asetetut päästömäärät ylittyvät.

2. Johdanto: komission asiakirja

2.1 Tammikuun 23 päivänä 2008 Euroopan komissio esitteli joukon ehdotuksia ilmastomuutoksen torjumiseksi ja uusiutuvien energialähteiden edistämiseksi.

2.2 Komission ehdotuksen tarkoituksena on panna täytäntöön 8. ja 9. maaliskuuta 2007 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa hyväksytty sopimus, jonka mukaan Euroopan unioni sitoutuu vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta ja ottaa tavoitteekseen nostaa uusiutuvan energian osuus energiankulutuksestaan 20 prosenttiin niin ikään vuoteen 2020 mennessä.

2.3 Kasvihuonekaasujen kokonaisvähentämispyrkimykset jaetaan EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvien ja siihen kuulumattomien alojen välillä. Komissio ehdottaa seuraavanlaista lähestymistapaa: 21 prosentin päästövähennys EU:n päästökauppajärjestelmään kuuluvilla aloilla vuoteen 2020 mennessä vuoden 2005 tasosta ja noin 10 prosentin vähennys EU:n päästökauppajärjestelmään kuulumattomilla aloilla vuoden 2005 tasosta. Kaiken kaikkiaan edellä mainitut vähennykset merkitsevät 14 prosentin kokonaisvähennystä vuoden 2005 tasosta, mikä vastaa 20 prosentin vähennystä vuoden 1990 tasosta.

2.4 Neuvosto esitteli vieläkin kunnianhimoisemmat tavoitteet edellyttäen, että maailmanlaajuinen ja kattava sopimus saadaan

aikaan vuoden 2012 jälkeiselle ajalle ja että muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin päästövähennyksiin ja taloudellisesti edistyneemmät kehitysmaat sitoutuvat toteuttamaan asianmukaisia toimia vastuidensa ja valmiuksiensa mukaisesti. Edellä mainittujen muuttujien mukaisesti yhteisön tulisi pyrkiä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 30 prosentilla vuoteen 2020 mennessä.

2.5 Käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa päätökseksi määritellään, millainen panos jäsenvaltioiden on annettava, jotta yhteisö voi täyttää sitoumuksensa vähentää vuosina 2013–2020 kasvihuonekaasupäästöjä, jotka ovat peräisin direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan kuulumattomista lähteistä (EU:n päästökauppajärjestelmään kuulumattomat lähteet).

2.6 Ehdotetussa päätöksessä vahvistetaan säännöt, joiden perusteella määritellään jäsenvaltioiden osuudet yhteisön sitoumukseseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä vuosina 2013–2020.

2.7 Komissio katsoo myös, että kasvihuonekaasujen vähentämispyrkimykset tulisi jakaa jäsenvaltioiden kesken ottamalla huomioon taloudelliset erot ja kunkin maan asukaskohtainen BKT. Näin ollen jäsenvaltioille, joiden asukaskohtainen BKT on suhteellisen alhainen ja joiden BKT:n kasvuodotukset tulevaisuutta ajatellen ovat korkeat, tulisi sallia vuoden 2005 tasoa suuremmat kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2020.

2.8 Ehdotetun eriyttämisen osalta komissio suosittaa, että yksittäisille maille asetetaan tietyt rajat, vaikkakaan mitään jäsenvaltiota ei pitäisi vaatia vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään vuoteen 2020 mennessä enempää kuin 20 prosenttia vuoden 2005 tasosta ja minkään jäsenvaltion ei tulisi sallia lisätä kasvihuonekaasupäästöjään vuoteen 2020 mennessä yli 20 prosenttia vuoden 2005 tasosta.

2.9 Komissio edellyttää, että kunkin jäsenvaltion on rajoitettava vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöjään, jotka ovat peräisin direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan kuulumattomista lähteistä, kyseiselle jäsenvaltiolle päätöksen liitteessä asetetulla prosenttimäärällä suhteessa sen päästöihin vuonna 2005.

2.10 Komissio katsoo, että kasvihuonekaasupäästöjä on vähennettävä vuosittain vuosina 2013–2020. Tiettyä liikkumavaraa on kuitenkin siinä mielessä, että kunkin jäsenvaltion sallitaan siirtää seuraavalta vuodelta määrän, joka on enintään 2 prosenttia sille asetetusta kasvihuonekaasujen päästörajasta. Jäsenvaltioiden, joiden päästöt jäävät niille asetetun rajan alle, sallitaan lisäksi siirtää vaaditun tason ylittävät päästövähennyksensä seuraavalle vuodelle.

2.11 Kunkin jäsenvaltion on vuosittain rajoitettava kyseisiä kasvihuonekaasupäästöjä lineaarisesti sen varmistamiseksi, etteivät kyseiset päästöt ylitä kyseiselle jäsenvaltiolle vuodeksi 2020 asetettua enimmäistasoa, joka esitetään päätöksen liitteessä.

2.12 Jotta jäsenvaltiot voivat täyttää sitoumuksensa entistä joustavammin ja jotta voidaan edistää kestävää kehitystä unionin ulkopuolisissa ja erityisesti kehitysmaissa sekä lisätä sijoittajien luottamusta, komissio ehdottaa, että jäsenvaltioiden tulisi jatkossakin voida käyttää puhtaan kehityksen mekanismin mukaisia hyvityksiä (CDM-hyvityksiä), sillä siten autetaan varmistamaan, että hyvityksille on markkinat myös vuoden 2012 jälkeen.

2.13 Jotta kyseisiä markkinoita voidaan edistää ja jotta kasvihuonekaasupäästöjä vähentää edelleen EU:ssa ja siten edistää uusiutuvaan energiaan, energian toimitusvarmuuteen, innovointiin ja kilpailukykyyn liittyvien yhteisön tavoitteiden toteuttamista, tarkoituksena on, että odoteltaessa kansainvälisen ilmastomuutos sopimuksen aikaansaamista kukin jäsenvaltio voi vuosittain käyttää kolmansissa maissa toteutetuista kasvihuonekaasupäästöjen vähentämishankkeista saatavia hyvityksiä määrän, joka on enintään kolme prosenttia kyseisen jäsenvaltion vuoden 2005 päästöistä, jotka ovat peräisin päästökauppajärjestelmään kuulumattomista lähteistä. Tämä enimmäismäärä vastaa noin kolmannelta kunkin jäsenvaltion vuotta 2020 koskevasta vähentämispyrkimyksestä. Jäsenvaltioiden olisi voitava siirtää tämän määrän käyttämätön osa toisille jäsenvaltioille.

2.14 Komissio katsoo, että heti kun kansainvälinen ilmastomuutos sopimus on saatu aikaan, jäsenvaltioiden olisi tunnustettava vain sellaiset sertifioidut päästövähennykset, jotka ovat peräisin kyseisen sopimuksen ratifioineista maista ja jotka ovat yhteisen lähestymistavan mukaiset.

2.15 Komissio on lisäksi sitä mieltä, että heti kun yhteisö on tehnyt kansainvälisen ilmastomuutos sopimuksen, jäsenvaltioiden päästöraajat olisi mukautettava yhteisön uuteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisisituumukseen, joka yhteisölle kyseisessä sopimuksessa asetetaan.

2.16 Jäsenvaltioiden on päätöksen N:o 280/2004/EY 3 artiklan mukaisissa vuosiraporteissaan raportoitava vuosittaiset päästönsä, jotka johtuvat tämän päätöksen 3 artiklan täytäntöönpanosta, ja hyvitysten käytöstä tämän päätöksen 4 artiklan mukaisesti. Lisäksi jäsenvaltioiden on ennen 1. heinäkuuta 2016 toimitettava ajantasainen selvitys ennakoitusta edistymisestään.

3. Yleistä

3.1 Euroopan komission aloite, jossa jäsenvaltioita pyydetään ilmastomuutoksen torjumiseksi osallistumaan pyrkimykseen täyttää yhteisön sitoumus vähentää vuosina 2013–2020 kasvihuonekaasupäästöjä, jotka ovat peräisin direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaan kuulumattomista lähteistä (EU:n päästökauppajärjestelmään kuulumattomat lähteet), on merkittävä osa ilmastomuutoksen torjumiseksi tehtyjen päätösten ketjua.

3.2 Komitea on vakuuttunut siitä, että kyseinen päätös auttaa yhteisöä toteuttamaan ympäristönsuojeluun ja ilmastomuutokseen liittyvät tehtävänsä. Yhteisön politiikalla tällä alalla on varmistettava kasvihuonekaasupäästöjen huomattava vähenneminen määräämällä jäsenvaltioille pakollisia vaatimuksia ja valvomalla tiukasti niiden noudattamista.

3.3 Komitea kiinnittää samalla huomiota siihen, että yhteisiä pyrkimyksiä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi koskevan parlamentin ja neuvoston päätöksen teho riippuu oleellisesti energia- ja ilmastomuutospaketin kahdesta muusta osatekijästä: uusiutuvista energialähteistä annetusta direktiivistä ja EU:n päästökauppajärjestelmädirektiivistä. Tämä merkitsee, että kyseisten säädösten on toimittava välittömän synergisesti; mikä tahansa muutos yhteen vaikuttaa muihin.

3.4 Yhteisön sitoumuksia on mukautettava, mikäli kansainvälinen sopimus saadaan aikaan. Suuria odotuksia on asetettu Balissa Indonesiassa joulukuussa 2007 käynnistyneille neuvotteluille, joilla saattaa mahdollisesti olla ratkaiseva merkitys maailmanlaajuiselle toiminnalle vuoteen 2020 saakka. Hyödyllisintä olisi saattaa kyseiset neuvottelut päätökseen ja varmistaa ilmastonsuojelusopimus Kööpenhaminassa vuonna 2009 pidettävässä ilmastomuutoskonferenssissa. Edistymistä tällä saralla odotetaan niin ikään toisessa ilmastohuippukokouksessa, joka on määrä pitää sitä ennen Poznańissa Puolassa.

3.5 On hyvä, että EU ottaa johtoaseman kyseisissä neuvotteluissa. Omine sitoumuksineen EU on ottanut johtoaseman näyttämällä esimerkkiä, ja se voi kannustaa muita maita vastaavanlaisiin toimenpiteisiin. Vaikka Kiinan, Intian ja Brasilian kaltaiset nopeasti kehittyvät maat eivät ymmärrettävästi ole valmiita vähentämään päästöjään, niillä on edellytykset rajoittaa talouskasvuun liittyvä päästöjen kasvu. ETSK kannustaa komissiota ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimiin (Kioton sopimuksen jälkeisen) kansainvälisen sopimuksen aikaansaamiseksi sitouttamalla kehittyneet maat leikkaamaan kasvihuonekaasupäästöjä 30 prosentilla vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta. Tämä olisi sopusoinnussa kansainvälisen ilmastomuutospaneelin (*Intergovernmental Panel on Climate Change*, IPCC) laatiman neljännen raportin ennusteiden kanssa, joissa arvioidaan, että päästöjä on vähennettävä 25–40 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasosta maapallon lämpenemisen rajoittamiseksi kahteen celsiusasteeseen esiteollisella kaudella vallinneesta tasosta. Jos kansainvälinen sopimus saadaan aikaan, tätä ehdotusta ja muitakin komission energia- ja ilmastopakettissa ehdotettuja toimia on syytä tarkistaa, jotta niiden tavoitteet voidaan mukauttaa tiukempaa vaatimusta vastaaviksi. Näin ollen kaikkien sidosryhmien on tärkeää tiedostaa ja ottaa suunnitelmiansa lähtökohdaksi se, että nykyiset vuodeksi 2020 ehdotetut tavoitteet ovat vasta ensimmäinen askel ja että myöhemmin, mahdollisesti jo vuonna 2020 ja aivan varmasti sen jälkeen, tarvitaan tiukempia tavoitteita.

3.6 Komitea katsoo, että toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi tulisi toteuttaa siten, että niillä turvataan Euroopan pitkän aikavälin taloudellinen kilpailukyky tai jopa parannetaan sitä. Uusiutuvien energialähteiden kehittämislle sekä energiatehokkaille tuotteille ja tuotantotavoille on yhä enemmän kysyntää maailmanmarkkinoilla, ja Euroopalla on hyvät mahdollisuudet saada kilpailuetuja ottamalla johtoasema useilla näillä aloilla. EU:n ja jäsenvaltioiden on tuettava tähän

liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa, sillä muussa tapauksessa tavoitteita on vaikea saavuttaa. Lisäksi on erittäin tärkeää kouluttaa asiantuntijoita ja parantaa yleistä valvutuneisuutta energiansäästön, ympäristönsuojelun ja ilmastomuutoksen aloilla.

3.7 Kansalaisyhteiskunnalla on keskeinen rooli päätöksen täytäntöönpanossa sekä asianomaisten maiden tekemien sitoumusten täyttämässä. Jäsenvaltioiden tulisi edistää nykyistä tehokkaammin yhteisön aloitteita, joilla osaltaan pyritään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, ja kehittää tapoja kyseisten aloitteiden tukemiseksi:

- Kansalaisyhteiskunnalla kokonaisuudessaan voisi olla keskeinen rooli tarkasteltavana olevan päätöksen täytäntöönpanossa. Päätöksen vaatimuksia ja keinoja sen panemiseksi täytäntöön kussakin jäsenvaltiossa on näin ollen tehtävä entistä laajemmin tunnetuksi.
- On myös pantava aiempaa suurempi paino valistuskampanjoille, jotta lisättäisiin yleistä tietoisuutta ja ymmärrystä tarvittavista toimista kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.
- Lisäksi on erittäin tärkeää kouluttaa asiantuntijoita ja parantaa yleistä valvutuneisuutta energiansäästön, ympäristönsuojelun ja ilmastomuutoksen aloilla.

4. Erityistä

4.1 Komitea katsoo, että käyttämällä joustavia välineitä hankkeissa, joilla pyritään varmistamaan puhtaan kehityksen mekanismin (*Clean Development Mechanism*, CDM) yhteistoteutus, on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtäävät, EU:ssa toteutettavat toimet ja päästöt vähentävien toimenpiteiden käynnistämistä kehitysmaissa koskeva yhteisvastuullisuus tasapainotettava asianmukaisesti. Joustavia välineitä olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista käyttää ainoastaan silloin, kun ne todella vähentävät maailmanlaajuisia kasvihuonekaasupäästöjä. Niiden ei pitäisi edistää kasvihuonekaasupäästöjen siirtymistä EU:sta unionin ulkopuolisiin maihin.

4.2 Komissio ehdottaa, että jäsenvaltioiden tulisi voida jatkossakin käyttää CDM-hyvityksiä, sillä siten autetaan varmistamaan hyvityksiä koskevien markkinoiden toteutuminen myös vuoden 2012 jälkeen. Komitea suhtautuu epäillen puhtaan kehityksen mekanismin tuloksena saatujen sertifioitujen päästövähennyksen laatuun ja ehdottaa, että jos (ennen vuotta 2013 alkaneisiin hankkeisiin) investoivien jäsenvaltioiden on tarkoitus jatkossakin hyötyä sertifioituista päästövähennyksistä, perustaso olisi tarkistettava ja se olisi varmistettava, jotta voitaisiin määritellä, onko hanke edelleen täydentävä. Sellaisten uusien CDM-hankkeiden osalta, joiden tarkoituksena on saada jäsenvaltiot osallistumaan yhteisiin pyrkimyksiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, tulisi ottaa huomioon ainoastaan hankkeet, joissa vertailutasona käytetään parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (*best available techniques*, BAT).

4.3 Komissio tuo esiin yksinomaan yleisperiaatteen, jonka mukaan maiden, joiden asukaskohtainen BKT on korkea, on

hyväksyttävä tiukemmat vähentämissitoumukset kuin maiden, joiden asukaskohtainen BKT on alhaisempi. On kuitenkin hyvin mahdollista, että vaikka eri maiden asukaskohtainen BKT on suhteellisesti ottaen samalla tasolla, maiden on toteutettava erilaisia toimia samanlaisten tulosten saavuttamiseksi päästöjen leikkaamisessa. Yhteisten pyrkimysten organisoimisen yhteydessä on arvioitava kunkin yksittäisen maan erityisolosuhteita, päästöjen vähentämisestä aiheutuvia kustannuksia sekä vaikutusta kyseisen maan kilpailukykyyn ja kehitykseen. Yhteisiä pyrkimyksiä koskevan päätöksen tulisi johtaa siihen, että päästöjen vähentämisestä aiheutuvat suhteelliset kustannukset suhteessa kunkin maan bruttokansantuotteeseen ovat yhtä suuret.

4.4 Komitea kiinnittää lisäksi huomiota silmäänpistävään epä johdonmukaisuuteen päätöksen tekstissä. Komissio ehdottaa, että vuotta 2005 käytettäisiin vertailuvuotena arvioitaessa jäsenvaltioiden toimia kasvihuonekaasupäästöjensä vähentämiseksi ja että vuosi 2020 olisi takaraja. Ehdotetun päätöksen 3 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on vuosittain rajoitettava kyseisiä kasvihuonekaasupäästöjä lineaarisesti. Samalla saman kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan kunkin jäsenvaltion on varmistettava, etteivät sen vuoden 2013 kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt, jotka ovat peräisin direktiivin 2003/87/EY soveltamisalaa kuulumattomista lähteistä, ylitä sen vuosien 2008, 2009 ja 2010 keskimääräisiä kasvihuonekaasupäästöjä, jotka ovat peräisin tällaisista lähteistä ja jotka on ilmoitettu ja todennettu direktiivin 2003/87/EY ja päätöksen N:o 280/2004/EY mukaisesti. Tämä merkitsee, että vuosia 2008, 2009 ja 2010 käytetään vertailuvuosina tilanteen arvioimiseksi vuonna 2013.

4.5 Ehdotetun päätöksen 3 artiklan 3 kohdan nojalla jäsenvaltio voi siirtää seuraavalta vuodelta kasvihuonekaasumäärän, joka on enintään 2 prosenttia kyseiselle jäsenvaltiolle asetetusta päästörajusta tai, jos päästöt jäävät kohdassa 2 mainitun rajan alle, se voi siirtää vaaditun tason ylittävät päästövähennyksensä seuraavalle vuodelle. Kyseinen säännös on liian jäykkä, sillä vuoden aikajänteeltä puuttuu joustavuus, jota suurten hankkeiden täytäntöönpano ja hyvien tulosten aikaansaaminen edellyttää. Tämä on erityisen tärkeää pienille jäsenvaltioille, jotka toteuttavat suuria hankkeita kasvihuonekaasujen hillitsemiseksi.

Komissio ehdottaa, että kukin jäsenvaltio laatisi suunnitelman kansallisen tavoitteensa saavuttamiseksi. Keskimääräisten vuosittaisten kasvihuonekaasupäästöjen ei kaudella 2013–2020 kuitenkaan tulisi ylittää keskimääräisiä vuosipäästöjä kaudella 2005–2020. Komitean mielestä on tärkeää, että suunnitelmien toteuttamista seurataan säännöllisesti sekä jäsenvaltio- että yhteisötasolla, jotta mahdolliset poikkeamat voidaan havaita nopeasti ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

4.6 Yhteisön kokonaissitoumusta koskevan kokonaistaloudellisen tehokkuuden lisäämiseksi ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisimman vähäisin kustannuksin komitea katsoo, että päätöksessä tulisi mainita, että jäsenvaltiolla on kansainvälisten kahdenvälisen sopimusten pohjalta mahdollisuus siirtää osa sille myönnettyistä kasvihuonekaasupäästöoikeuksista toiselle jäsenvaltiolle.

4.7 Komitea kehottaa komissiota ottamaan käyttöön auto-maattisen vaatimusten noudattamista koskevan järjestelmän, jonka puitteissa esimerkiksi määrätään sakkorangaistuksesta jäsenvaltioille siinä tapauksessa, että asetetut päästömäärät ylittyvät.

4.8 Myös hankkeiden oikeudenmukaisen maantieteellisen jakautumisen osalta päätöksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohta ei ole riittävän täsmällinen, kun on kyse hyvitysten ostamiseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamisesta.

4.9 Tarkasteltavana olevan päätöksen täytäntöönpanemiseksi komission tulisi tarjota jäsenvaltioille toimintaa koskevia ohjeita, välineitä ja muita toimenpiteitä. Ensimmäinen askel oikeaan suuntaan voisi olla se, että julkaistaan opas, joka sisältää esimerkkejä EU:ssa jo saavutetuista tuloksista.

4.10 Jotta tarkasteltavana olevassa päätöksessä asetettu tavoite saavutettaisiin, komitea suosittaa jäsenvaltioita hyödyntämään rakennerahastoja ja koheesiorahastoa hankkeissa, jotka eivät aiheuta tai jopa vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä.

4.11 Koska seuraavalla päästökauppakaudella 2013–2020 päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluville laitoksille on suunnitteilla päästöoikeuksien huutokauppa, hankitaan tällä tavoin varoja, joita tarvitaan EU:n päästökauppajärjestelmään kuulumattomista aloista peräisin olevien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tällä tavoin hankituista varoista tulisi osa suunnata niille taloudenaloille, jotka pyrkivät vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä. Toinen osa tulisi kanavoida kehitysmaille tarkoitettuun solidaarisuusrahastoon ja osoittaa ilmastomuutokseen sopeutumiseen tähtääviin hankkeisiin kyseisissä maissa.

Bryssel 9. heinäkuuta 2008

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Dimitris DIMITRIADIS

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivien 85/337/EY ja 96/61/EY, direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY ja 2006/12/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta”

KOM(2008) 18 lopullinen — 2008/0015 COD

(2009/C 27/17)

Neuvosto päätti 8. helmikuuta 2008 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivien 85/337/EY ja 96/61/EY, direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY ja 2006/12/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 4. kesäkuuta 2008. Esittelijä oli Gerd **Wolf**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 9. ja 10. heinäkuuta 2008 pitämässään 446. täysistunnossa (heinäkuun 9 päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 138 ääntä puolesta ja 1 vastaan 4:n pidättyessä äänestämästä.

Sisällys

1. Tiivistelmä ja päätelmät
2. Johdanto
3. Komission ehdotus
4. Yleistä
5. Erityistä

1. Tiivistelmä ja päätelmät

1.1 Fossiilisia energialähteitä käytettäessä (poltettaessa) syntyvän hiilidioksidin (CO₂) erottaminen ja pitkäaikainen varastointi (*carbon dioxide capture and storage, CCS*) edistäisi merkit-

tävästi ilmastonsuojelua. Sen vuoksi tulee pyrkiä nopeuttamaan tämän menettelyn kehittämistä ja ottamaan se mahdollisimman pikaisesti käyttöön.

1.2 Komitea on tyytyväinen komission ehdottamaan direktiiviin, sillä se on CCS:n kehittämisen ja käyttämisen välttämätön edellytys, ja kannattaa pääosin direktiivin sisältöä.

1.3 Direktiivissä käsitellään keskeisiä näkökohtia ja ehdotetaan niitä koskevia säännöksiä. Tämä pätee erityisesti ihmisten ja ympäristön turvallisuuteen ja siihen liittyviin vastuukysymyksiin. Näin direktiivillä edistetään myös hyväksyntää kansalaisten keskuudessa, ja siinä otetaan huomioon heidän turvallisuudentarpeensa.